

Orvos művészek egymás között

Bármilyen emberi tevékenységet lehet művészi szinten végezni, ám ha valakiben az érzékenység és az alkotó energia zenei, képzőművészeti vagy írói tehetséggel párosul, az sokszor úgy dönt, hogy művészként éli le az életét. Sokszor, de nem mindig. Vannak orvosok, akik a gyógyító hivatás mellett hoznak létre egészen kivételes vagy egyszerűen csak minőségi műveket, amelyeket aztán szívesen tárnak a világ elé. Ebben van segítségükre az Orvos Írók és Képzőművészek Köre és a Magyarországi Orvosmuzikusok Közhasznú Egyesülete, illetve a két társaság elnökei: dr. Fodor Etelka és Kósáné Kertai Daisy Sonja.

Az Orvos Írók és Képzőművészek Köre 1975-ben alakult Debrecenben. A társulás nonprofit, baráti alapon működik, még tagdíjat sem szednek a csatlakozóktól, elnöküket pedig szavazással választják. A jelenlegi vezető dr. Fodor Etelka, aki a harmadik az elnöki tisztséget betöltők között, dr. Hankiss Jánost és dr. Csapláros Zsuzsát követi a sorban. Az alapítás óta eltelt hosszú időszakban minden évben

Dr. Zsiga Erzsébet, fogorvos, Zalaegerszeg

L. Burda Zsuzsanna, gyógytornász, Jánossomorja

találkoznak az egyre bővülő baráti kör tagjai. A ma már hozzávetőleg száz tagot számláló művészkör jórészt nyugdíjasokból áll. A csapatban mindössze négy személynek nincs köze az orvosláshoz, ők orvosférjek, illetve -feleségek, valamint egy egészségügyi szakdolgozó, aki immár húsz éve állítja ki a festményeit. Fodor Etelka kérdésünkre elmondta, személy szerint 1996 óta jár a körbe, és a leginkább talán arra büszke, hogy 1998-ban az ő kezdeményezésére és szervezése nyomán indították útjára antológiasorozatukat. A 160–200 oldalas kiadványok célja, hogy a kör éves találkozóin elhangzott előadások, novellák és egyéb műfajban alkotott művek írásban is megjelenjenek. A könyvek mellékletében a rendezvényen kiállító képzőművészek alkotásainak fényképei kapnak helyet. Az első kötet kivitelezését Fodor Etelka még saját költségén oldotta meg. A köteteket általában maguk az orvos művészek kapkodják szét, saját részre, baráti körük és rokonságuk számára akár több példányt is vesznek. Fodor Etelka eddig 12 antológiát szerkesztett. Egy-egy könyvben 35-40 írás és 12-15 képzőművészeti alkotás jelenik meg.

Művészet és mulatság

Az éves találkozó rendkívül nagy jelentőségű a művészi kör életében, nem utolsósorban ez az az alkalom, amikor az írók és a képzőművészek találkoznak a muzikusokkal – a háromnapos rendezvényre mindig meghívást kap Kósáné

Kertai Daisy Sonja, a Magyarországi Orvosmuzsikások Közhasznú Egyesületének elnöke, valamint az általa javasolt zenész kolléga (vagy kollégák), aki(k) az első nap zenefelelőse(i). A különböző művészeti ágak egyébként sincsenek elszigetelve az egyik, illetve a másik szervezetben, vannak képzőművész muzsikások és a muzsikások körébe tartozó festők is az orvos művészek körében. A két társaság elnökei és sokan a tagok közül jó barátságot ápolnak egymással.

Az Orvos Írók és Képzőművészek Körének következő találkozására augusztus 30. és szeptember 1. között kerül sor – immár negyedik alkalommal –, a hagyományoknak megfelelően a dunaújvárosi Kertely Antal Kollégiumban (Dunaújváros, Dózsa György út 33.). A korábbi években egy balatonlellei szállodában találkoztak egymással az orvos művészek, de ez az ajtó bezárult, és az újonnan nyíló a vidéki főiskolai kollégiumba vezetett. „Azóta is áldjuk azt a napot – mondja Fodor Etelka. – A létesítmény vezetője, Takács Csaba minden kívánságunkat teljesíti, biztosítja a kiállításához szükséges paravánokat, a hangosítást, nagy termet és kis termet, és mindennek a tetejében még ingyenes városnézést is szervez számunkra vasárnap délelőtt, aminek köszönhetően rendkívül szép templomokat, szobrokat tekinthetünk meg. Legutóbb a baptista templomban vendégül is láttak bennünket. Rengeteg szeretetet kapunk ebben a szép kis városban.” Esténként pedig nótáznak, zenélnak és táncolnak, a kör alelnöke, dr. Gujás Márta és férje hozzájárulásként hozott 30 liter villányi bora minden alkalommal remek hangulatot varázsol.

A művészi kör tagjai a legkülönbébb képzőművészeti műfajokban alkotnak, van köztük

Dr. Dóbus György, sebészorvos, Vásárosnamény

Dr. Fodor Etelka, üzemorvos

Kósáné Kertai Daisy Sonja

olajfestményt, grafikát, tűzzománcot, kerámiát, fafaragást, selyemfestést, gyöngyfűzést, bronzérmeket, kispasztikát, ikonokat és köztéri szobrokat készítő orvos művész egyaránt. Azt sem lehet mondani, hogy csak országhatáron belül ismert a gyógyítók számára létesített klub – Kárpátaljáról, Erdélyből, Ausztriából, Szlovéniából, Németországból és Svájcából egyaránt érkeznek a résztvevők az éves találkozóra, ahol nem kizárólag alkotókat, de érdeklődőket is szívesen látnak a szervezők. Szeretnék, ha kicsit felfrissülne a tagság, ezért szeretettel várják baráti körükben a fiatal orvos művészeket is.

Fodor Etelkának feltettük az elmaradhatatlan kérdést: Milyen kapcsolat lehet az orvosi hivatás és az aktív művészet között? „Nem véletlen, hogy tagjaink jórészt nyugdíjas orvosok, hiszen a gyógyítás a nap huszonnégy órájában leköti az embert. Ez az életmód azonban nemcsak munkában, de pozitív és negatív élményekben, tapasztalatokban is rendkívül gazdag. Nem véletlen, hogy akinek van némi tehetsége az alkotáshoz, az – amint ideje engedi – kiadja mindezt a tudást, fájdalmat és örömet – kírja vagy kifesti magából, aztán pedig megmutatjuk egymásnak a műveinket. Ennél nincs nagyobb dolog a számunkra” – válaszolta az elnök asszony, aki maga is nyugdíjas orvos és író egyben.

Az orvosmuzsika nagyműve

Negyven éven át dolgozott a Semmelweis Egyetem munkatársaként, ugyanakkor művészember – énekes és zongorista – Kósáné Kertai Daisy Sonja, a Magyarországi Orvosmuzsikások Közhasznú Egyesületének elnöke, aki jelenleg a művészeti társulás szerteágazó feladatainak ellátása mellett a bíróságon

Kertai Daisy és dr. Gombos István ötvös,
Dunaújváros

Hegedű és cselló: dr. Greschik István, kardiológus, belgyógyász főorvos, Budapest
és dr. Lakatos János, kardiológus, belgyógyász háziorvos, Bábolna és környéke

(PKKB) dolgozik ülnökként. Ha mérlegre kellene tennie a művészethez köthető tevékenységét és az egészségügyben vállalt szerepét, úgy érzi, egyik serpenyő sem sülyyedne mélyebbre a másiknál. A vezetése alatt virágzó egyesület több mint 10 éve alakult prof. dr. Vitéz Tarján Jenő kardiológus-belgyógyásznak köszönhetően Szombathelyen. Az akkor még több művészeti ágat egybeolvasztó társulás később kettévált, így jött létre a Magyarországi Orvosmuzikusok Közhasznú Egyesülete. Először 20-30 tag csatlakozott, ma már 70-80-an vannak orvosok, gyógyszerészek, orvostanhallgatók és egészségügyi szakdolgozók. Kósáné Kertai Daisy Sonját titkos szavazással választották elnökké. Az énekesnőként is aktív pályát befutó hölgy óriási energiát fektet az új

tagok toborzásába, ám elmondása szerint a felvétel szigorú feltételekhez kötött – a vizsgát ő maga vezeti, a zenei végzettség pedig alapfeltétel az egészségügyi diploma mellett. A változtatásra jogalapja is van, hiszen negyven éven keresztül énekelt amatőr és félprofis kórusokban és szólistaként is. Olyan karmesterekkel muzsikált együtt, mint Ferencsik János, Kerpely Antal, id. Sabszon Ferenc, Vas Lajos, Antal Mátyás és dr. Baros Gábor. Édesanyja operaénekesnő, édesapja mérnök volt – aki gyönyörű képeket is festett.

Mindeközben a SOTE Kóréletlani Intézetben laborasszisztensként és tanulmányi felelősként dolgozott, utóbbi munka során szerzett tapasztalatainak máig hasznát veszi a fiatal tehetségek gondozásakor.

„Ha azt látom, hogy nincsenek rendben a tanulmányi eredményeik, nem engedem szerepelni őket – mondja, majd hozzáfűzi: – Persze nem szokott gond lenni, ezek a gyerekek mind 4-esekre, 5-ösökre vizsgáznak. Hiába, mind lángész!” Az egyesület élén folytatott kulturális munkájáért megkapta a Békenagykövet kitüntetést is, talán erre a legbüszkébb valamennyi eredménye közül, hiszen rajta kívül csupán ötven ember részesült ebben a nemzetközi díjban.

A hallgatóság Dunaújvárosban

Mindenki eljátszhatja a magáét

Éves találkozóikat eddig kétnaposra szabták, a 2014-es Győrben tervezett esemény – a 23. a sorban – háromnapos lesz. Mivel az egyesület önfenntartó, tagdíjat is szednek, emellett amikor csak lehet, pályáznak, és mivel a társaság közhasznú, az adó 1%-át is nekik lehet adni. A találkozón 2000 Ft a belépő – az egyéb rendezvényeket adományokból finanszírozzák. A koncertekre egyébként Kósáné Kertai Daisy Sonja sokszor profi művészeket is meghív. (Ezek időpontjáról honlapjukon és facebook-oldalukon lehet értesülni.) A zenei szervezés szakterületén ma már neve van – nemrég hívta meg például egy étterem tulajdonosa, hogy rendezzen dzsesszesteket a vendéglőjében, ezen kívül nyáron, július 28-án az Olasz Intézetben (26-án Szegeden) egy nemzetközi orvostanhallgatókból álló zenekar és énekkar ad elő, mely esemény szervezése a Semmelweis Egyetemre járul, prof. dr. Kellenmayer Miklós pedig Kertai Daisy segítségét kérte hozzá.

A repertoár

Az egyesület profiljába nem csak a komolyzene tartozik, erről tanúskodik a háromnapos konferencia repertoárja is: első este egyházi zene szól, általában templomi helyszínen, ahol az organistáké a főszerep. A következő nap a világszene jegyében telik, ezt követően pedig a könnyűzene kerül előtérbe. „Mindenki szerepelni akar, így szigorúan be kell tartani az előadásra kapott időt” – hangsúlyozza az elnök. A zenekarok 10-12 percet, a szólisták 3-8 percet játszhatnak. Fogadás és záróebéd is vár a résztvevőkre. Az egyesület tagjainak hangszerválasztása nagyjából a következőképpen oszlik meg: 50 százalékuk hegedűn, 30-35 százalékuk zongorán, a többiek csellón vagy egyre növekvő arányban fúvós hangszereken játszanak.

Az orvos művészek ennél többet is megmutathatnak magukból az idén kilencedik alkalommal megszervezett „Orvosok a zenében” rendezvényen, ahová Kósáné Kertai Daisy

Dr. Gujás Erika, gyermekorvos, Dr. Gujás Márta, reumatológus és férje Tasi Sándor, borász, Villány

Sonja alkalmanként egy orvost hív meg, hogy muzsikus barátaival együtt kétszer 45 percben bármit előadjon, amit szeretne. Szintén hagyományja van a Semmelweis Napon az egyete-

men tartott Virtuózok Viadalának, ahol az egyesület elnöke szervezőként és zsűritagként is részt vesz, és amelynek mintájára már a DE OEC-en is másodszor méretik meg tehetségüket muzsikus hallgatók és oktatók, idén immár teljesen a közhasznú társaság vezetőjének segítségével hagyatkozva. Egy másik nagyszabású rendezvény a SE Anatómiai Intézet nemrég elhunyt munkatársa, az egyben kiváló festőművész prof. dr. Gerendai Ida június 30-ára meghirdetett kiállítása, ahol természetesen zene is lesz.

Kósáné Kertai Daisy Sonja számára nem kérdés, hogy megéri-e ez a sok befektetett energia: mint mondja, így van egyensúlyban az élete. A zenére és az öröme való nyitottságát, a szépség iránti szeretetét családjának – édesanyjának, édesapjának és bátyjának köszönheti, szerteágazó életében pedig férje és fia jelent számára támaszt. „A zene, a művészet mindig segített békét teremteni az életünkben, de az egyesület többi tagjára sem jellemző, hogy másodszor, harmadszor házasodnának, csonka családokat hagynának maguk mögött. Itt egyértelmű és állandó a szeretet” – mondja.

RADNAI ANNA

Ének: dr. Naményi Miklós, pulmonológus főorvos, Veszprém